

POŚLANIEC

POLSKO-KATOLICKIEGO KOŚCIOŁA

MESSENGER OF POLISH CATHOLIC CHURCH

Tygodnik poświęcony sprawom religijnym, społecznym i naukowym.

Rok I. Newark, N. J., Niedziela, dnia 30 Grudnia 1923 r. No. 11.

Copy 3 cents.

Pojedynczy Nr. 3 centy.

PRZEDPŁATA: ROCZNIE \$2.00 — PÓŁROCZNIE \$1.00.

KS. JÓZEF ZIELONKO, Wydawca.

NA SCHYŁKU 1923-go ROKU.

—o—

Kilka tylko dni dzieli nas od nowego, a nie znanego nam 1924 roku.

Za kilka dni syreny i dzwony i inne twory ludzkiego mózgu obwieszczają nam godzinę rozpoczęcia nowego roku, nowego czasu, w którym spotka nas nowe życie.

Czas przeszły znany nam jest wszystkim. — Czas przyszły nikt nie wie jakim może być.

Mojem pragnieniem jest, aby czas przyszły był dla nas czasem szczęścia — czasem zadowolenia — czasem tym, w którym abyśmy wszyscy odczuli w sobie moc, siłę, potęgę. — W czasie przyszłym abyśmy zapomnieli o swoim niedołęstwie, chorobach, smutkach, nieszczęściach, niepowodzeniach. — Bogaci w doświadczenia, rozpoczęli nowe życie, nową erę odrodzenia wewnętrznego.

Życzę więc wszystkim po za zdrowiem i bogactwem materialnym, największego bogactwa, to czystego wewnętrznego duchowego życia przez kierowanie myśli ku największej sile, którą ożywia świat i nas, we wszystkim żyje i w nas wszystko utrzymuje w swojej mocy i jest karmą wszystkich myślących — tej siły, tej potęgi ukrytej, tajemniczej, a jawnej, nie-

widzialnej, a wszędy obecnej w tym przyszłym czasie, który się rozpocznie z dniem 1-go Stycznia 1924 roku. — Życzę całemu rodzajowi ludzkiemu a szczególnie moim braćiom i moim siostrom z krwi, ciała i mowy — Polakom i Polkom, gdziekolwiek się znajdują.

Wierzę bowiem w to, że skoro wewnętrznie się udoskonalimy na zewnątrz ustanie między nami zło i wszelkie nieszczęście i nastanie prawdziwe królestwo Boże.

A czas naprawdę, najmilsi — abyśmy ukryte siły, i dary mądrości i łaski od Boga nam dane umieli użyć dla własnej korzyści. Spróbujmy, to nie tak ciężko jak się niejednemu zdaje. Pamiętajmy, że od pracy naszej zależy przyszłość nasza.

Ks. J. Zielonko.

HILL TEATR

SPRINGFIELD AVENUE,
przy zbiegu So. Orange Ave.

5 WSZYSTKICH GWIAZD 5

Wodwil i Ruchome Obrazy

Poniedziałki i Czwartki zmiana programu.

od 1 p. p. do 11-ej wieczór

**HISTORYCZNA PRAWDA
Z XI. WIEKU.**

Najstarszy syn Kazimierza (Kazimierza historycy zwykli zwać odnowicielem, lub też Mniczem bo go matka niemka, Ryksa, w klasztorze wychowywała), Bolesław, zwany później śmiałym lub szczerdym, nie był zadowolony ze swego losu. Był to człowiek ambitny i olbrzymiej energii i temperamentu nieokiełzanego, marzący o wskrzeszeniu potęgę polskiej i państwa chrobrego, a przytem despota, nie znoszący oporu. Udało mu się przyłączyć do swego księstwa posiadłości dwóch braci. Szczęśliwie wojował z Czechami i Węgrami, gdzie zyskał wpływ na rządy, ponownie zdobył Kijów i zabrał ziemie ruskie aż po rzekę Styr. Wreszcie rozpoczął on walkę z cesarzem, dla wyzwolenia się z zależności lennej od Niemiec. Okoliczności sprzyjały temu. ówczesny cesarz Henryk IV. toczył uporczywą walkę z papieżem Grzegorzem VII. Papież ten wyzwolił kościół z pod wpływów świeckich, zreformował całą organizację kościelną i chciał ostatecznie obalić pierwszeństwo cesarza. W walce tej papież sprzymierzył się z nieprzyjaciłami usposobionymi dla cesarza hołdownikami jego, między innymi z Bolesławem śmiałym, któremu przesłał koronę królewską. Wzamięm za to Polska wystąpiła przeciw cesarzowi a Kościół polski zaczął się energicznie reformować w myśl zmian zaprowadzonych przez Grzegorza VII.

Lecz cesarz sprawy też nie zasympiał. Przeciw Polsce podburzył księcia czeskiego, któremu ze swej strony nadał tytuł królewski i pozwolił zająć Śląsk i Kraków, a następnie wywołał wojnę domową w samej Polsce.

Możnowładztwo nienawidziło Bolesława za jego despotyzm, naród cały

Zobacz Bertl's

**Przedświąteczną Wystawę
DJAMENTÓW, ZEGARKÓW I
WSZELKIEJ BIŻUTERJI**

Nie mamy na składzie żadnych bezwartościowych rzeczy. Jesteśmy czwartą generacją, która obsługuje klientów zawsze z z wielkiem zadowoleniem

NORBERT BERTL

46 SPRINGFIELD AVENUE

S. KOZUBAL

**SKŁAD WĘDLIN I WYRĄB MIĘSA
102 SO. ORANGE AVENUE.**

MALT and HOPS

Soki do bezalkoholowych napoi, żyto, jęczmień i inne produkty.
Ceny niskie.

118 SO. ORANGE AVENUE

134-AKROWA FARMA — \$2,200
45 akrów uprawnej, urodzajnej ziemi, reszta las i pastwisko; 11-pokojowy dom, sad owocowy, stodoła, stajnia i 5 innych budynków; potrzeba tylko \$700 gotówki, reszta na łatwe spłaty.

REV. W. J. PAWŁOWSKI

151 — 5th AVE., NEW YORK, N. Y.

S. ZBOROWSKA

do sprzedania

Grosernia z buczernią i Owocarnią.

259 FERRY STREET

JÓZEF ZNÓJ

Jubiler i Złotnik

Skład djamentów, zegarków oraz wszelkiej biżuterji

249 SPRINGFIELD AVE.

Zapraszamy na

KRAKOWSKIE FLACZKI

w Czwartki i Soboty do Polskiej
Restauracji

GIEJDA i GAJDZIK

64 JONES STREET

szemrał na ciągle uciążliwe wojny, a duchowieństwo burzyło się z powodu energicznego wprowadzania przez króla reform w kościele, a szczególnie ciężką reformą było bezżeństwo księży, zaprowadzone przez Grzegorza VII. Niezadowolone z króla żywiły mając na swoim czele brata królewskiego, Władysława Hermana, wojewodę Sieciecha i biskupa Stanisława ze Szczepanowa, rozpoczęli z królem wojnę domową i poddały się Czechom. Biskup Stanisław rzucił klątwę na Bolesława za życie niemoralne. Król zaś kazał biskupa osądzić za sojusz z Czechami i cesarzem jako zdrajcę kraju. Sąd wydał okrutny wyrok: Biskup został poćwiartowany mieczem w Krakowie.— Jednak Bolesław w wojnie domowej poniósł klęskę i musiał z synem Mieczysławem uciekać na Węgry. Kraków i południe Polski zagrabili Czesi 1079 r. a Mazowsze i Polskę jako lenno cesarskie otrzymał Władysław Herman z tytułem księcia. Stolicę przeniesiono do Poznania, a później do Płocka.

Po śmierci Bolesława, Mieczysław z pomocą Węgrów odebrał Czechom ziemię polską. Po krótkim jednak panowaniu został otruty i posiadłości jego objął Władysław Herman, słuźka niemiecki. Klęska Polski była ciężka. Część Polski najbogatszej oddano Czechom, kościół polski objęli biskupi Niemcy, polski monarcha stał się podrzędnym lennikiem króla niemieckiego. Polskę czekały długie i ciężkie walki o wyzwolenie.

Władysław Herman, wojewoda Sieciech i biskup Stanisław Szczepanowski zrujnowali i zaprzepaścili Polskę że i dotąd niemoże odzyskać najbogatszej części to śląska.

Ciąg dalszy nastąpi.

JAN CZERNIAWSKI
POLSKA GOSPODA

311 SPRINGFIELD AVENUE

Telefon Mitchell 1655

JULIAN DEMKÓW

Sprzedaje Farmy, Loty i Domy

58 MORTON STREET

Telefon Market 7239

JÓZEF ROTH

Polsko-Słowacki Pierwszorządny

MĘSKI KRAWIEC

Czyszczenie, prasowanie i reperacja
naszą specjalnością.

132 WEST STREET

między Montgomery i W. Kinney

Telefon Branch Brook 9873

„THE ARMORY STORE”

J. NIEMCZYK, właśc.

Polska GROSERNIA i DELIKATESY

Ładne napoje i przekąski zawsze
na składzie.

173 SUSSEX AVE.,

Róg Jay St.

Tel. 9109 Market

POLSKI DENTYSTA

Dr. B. B. MATZ

41 BROOME STREET

róg Springfield Avenue.

S. PŁATEK

ODNAWIA i REPERUJE MEBLE

Robota gwarantowana. Ceny niskie.

243 COURT STREET

Telefon Market 9920

National Furniture Co.

Wielki Wybór

MEBLI I PIECÓW

Za Gotówkę i na Spłaty.

Ceny umiarkowane. Grzeczna obsługa.

93-95 SPRINGFIELD AVE.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

22-go Grudnia opuścił Stany Zjednoczone, pan Wacław Cichowski, aby się połączyć z rodziną swoją w Montevideo, Uruguay, południowa Ameryka.

Pan W. Cichowski badał życie Polonji w Północnej Ameryce i przyrzekł nam uroczystie, że będzie się starał o zbliżenie naszych rodaków w Południowej Ameryce z Północną Ameryką.

Panu W. Cichowskiemu życzymy powodzenia w jego dobrych zamiarach dla tamtejszej Polonji. Wierzymy mocno jego zapewnieniom i oczekujemy rezultatów jego zbożnej pracy dla dobra polskiego ludu.

Pan W. Cichowski jest reprezentantem naszego pisma na południową Amerykę. Wszyscy, którzyby chcieli coś więcej wiedzieć o P. A., niechżesz pilnie śledzą na wiadomości w naszym piśmie.

PORZĄDEK NABOŻEŃSTW W POLSKO-KATOLICKIM KOŚCIELE, NA ROGU WILSEY I WARREN.

Kościół Polski Katolicki przy zbitegu ulic Wilsey & Warren. — Nabożeństwa w niedzielę) o godzinie 10:30 przed południem.

S. SITKO

cia za gotówkę lub na miesięczne Polski Skład Singera Maszyn do Szycia, zarazem przyjmuje reperacje.

54 JONES STREET

Telefon Market 4897-4898.

K. E. NAROŻNIAK, Kupiec Komisowy

HURTOWNY SKŁAD KARTOFLI, KAPUSTY, JARZYN I OWOCÓW.

Dostarczamy do sklepów i sprzedaż na miejscu.

COMMERS STREET, FARMER'S PLAZA

32 LATA ISTNIEJĄCY BANK

EMIL GERMANUS

WYSYŁKA PIENIĘDZY DO POLSKI W DOLARACH. — SPRZEDAŻ KART OKRĘTOWYCH NA WSZYSTKIE LINJE.

mówimy po polsku.

97 MERCER STREET

A. RYKOWSKI

POLSKA GOSPODA

25 BROOME STREET

HENRYK SŁAWEK

POLSKI ZAKŁAD ARTYSTYCZNO-FOTOGRAFICZNY

142 Ferry St., przy Monroe St.

Tel. Waverly 2554

G. C. YOVA, Kuśnierz

odnawia, wygładza, reperuje wszelkie futra, kołnierze i narękawki, (mufki) Robota gwarantowana ceny niskie.

476 CLINTON AVE.

Phone Waverly 4674

D. J. DRAGITS

Biuro Realnościowe i Asekuracyjne

177 AVON AVENUE

FILIP BIENER

Tapicer i pokrowce na meble.

163 SO. ORANGE AVE.

O RÓŻNYCH SEKTACH I RELIGJACH.

Eabani udaje się do Uruku, ale właśnie zawarł przyjaźń z Gilgamesem — i razem z nim udaje się na wyprawę. Najprzód mają zwalczyć olbrzyma Hambadę (Elamitę?), wroga Uruku, co też im się udaje; Hambada upada w walce z Eabanim, a Gilgames zostaje wybrany królem Ururu. Istar rozkochała się w bohaterze, ale Gilgames młodość jej odrzuca i przypomina jej rozmaite grzechy i okrucieństwa (np. Tammuza). Gniewna Istar żali się ojcowi swemu Anu i żąda zagłady Gilgamesa. Anu tworzy na jej groźbę dzikiego byka, którego przeciw Gilgamesowi wypuszcza. Ale bohaterowie zgładzili byka, a jego złote rogi ofiarowali Samasowi. Na siódmej tablicy wielki festyn na cześć króla; zresztą cała prawie tablica zniszczoną. Eabani jest zabity, Gilgames dotknięty trędem; zapewne to zemsta Istar. Gilgames płacze nad śmiercią Eabaniego. Wówczas przypomina sobie o swoim dziadzie Um-Nap, który uzyskał nieśmiertelność. Udaje się na wyspę błogosławionych. Zwalcza lwy i ludzi, skorpionów, co pilnują drogi przez górę Masu. Po długich wędrówkach dochodzi do brzegu morza, do krainy rajskiej, pełnej kwiatów i drogich kamieni. Królowa raju, Sabitu, po dłuższym wahaniu — ukazuje mu drogę na wyspę. Po 45-ciu dniach podróży, dopłynął (z przewodnikiem, w rodzaju Charona) do wyspy i opowiada o swym nieszczęściu Um-Nap. — Jak odzyskać zdrowie (wyleczyć trąd)? — Dziad usypia Gilgamesa i zdrowie mu przywraca. Um-Nap. opowiada dzieje potopu i w końcu dodaje, że śmierci nikt nie uniknie. Jednakże daje Gilgamesowi wskazówkę gdzie kwitnie ziele żywota, które człowieka odmładza. Gilgamesu po długich trudach ziele

zdobył, ale znów je stracił. Powraca do Uruku, wciąż pełny też po Eabanim, aż nakoniec uzyskał tyle, że mu się Eabani we śnie pokazał, i opowiada mu o ponurym losie tych, co żyją w krajnie podziemnej.

KAROL RAULUS

Nowo Otworzona Polska Buczeria

326 — 15th AVENUE

Szczęśliwego Nowego Roku życzy

AUGUST KOŁODIJ

135 BLEECKER STREET

W. ABRAMSKI

HARMONISTA

który ukończył szkoły muzyczne,
poleca się względem Sz. Polonji.

22 JONES STREET

Rozdrowienie Czytelnikom „Pocisłca”

SĘDZIA POKOJU I NOTARJUSZ

A. COHEN

231 COURT STREET

JAKÓB ZATOR

POLSKA RESTAURACJA

Smaczne obiady i kolacje. Ceny niskie

245 COURT STREET

S. RUTYNOWSKI

POLSKA RESTAURACJA

„Lunche” do fabryki — Ceny niskie.
Smaczne śniadania, obiady i kolacje.

144 HOWARD STREET

HILARY STERCZUK

Sędzia pokoju, notariusz i specjalny
policjant.

Biurowo Realnościowe i Assekuracyjne

103 WALLACE STREET.

Konstantyn jako „Pontifex Maximus” był jednocześnie najwyższym kapłanem religii chrześcijańskiej, a więc tem, czem jest dziś papież. Przewodniczył zebraniu w Nicei 325 roku chrześcijańskim kapłanom, choć sam wtedy nie był chrześcijaninem.

Juljan Cezar, bratanek Konstantyna na nowo rozpoczął prześladowanie chrześcijan, jako głowa religii Mitry, „Pontifex Maximus”. Dopiero Gracjan Cezar, (375-383) jako chrześcijanin, zaprzestał używać tytułu „Pontifex Maximus”. Od tego czasu, jak religja pogańska, tak też religja chrześcijańska zostały bez naczelnej władzy, bez „Pontifexa”.

Próby wskrzeszenia tytułu Pontifexa.

Po śmierci Konstantyna duchowni chrześcijańscy poczynają dobijać się o pierwszeństwo w zarządzie Kościołem. Powstało z tego powodu rozdwojenie tak straszne, że myślano, iż wszyscy opuszczą tą religję. Żeby zapobiedz złemu, zwoływano synody, aby na nich coś ustanowić, coby mogło połączyć wszystkich.

Na synodzie w Antyochji 340 roku potępiono Atanazjusza i innych. W Sardykach, w Illirji 343 roku uchwalono, że kapłan Juliusz ma ze wszystkich stron państwa rzymskiego przyjmować apelacje potępionych do rozpatrzenia i ostatecznego załatwienia.

Innocenty I. — 402-417 — na mocy ónej uchwały, oświadcza już, że wszystkie ważniejsze sprawy kościelne, mają jemu być przedłożone. Najśmielszy atoli krok uczynił Leon I. — 440-461 — postanowił on bowiem zostać owym „Pontifex Maximus”. Wezwał do siebie wybranych posłów na powszechny sobór Efezki 449 r., przedstawił im słowa Pana Jezusa wyrzeczone do Plo-

ADOLF KLEIN

wybór mebli, pieców i nakryć na podłogę za gotówkę i na łatwe spłaty dla każdego.

Mówimy po polsku.

126 SPRINGFIELD AVENUE

Telefon Bigelow 2553

Kupuj Farby, ścienny Papier, Drabiny w znanej firmie S. Grunt.

Dajemy zniżkę 10 procent każdemu kto przyniesie ze sobą niniejsze ogłoszenie

S. GRUNT

317 SPRINGFIELD AVENUE
blisko Morris Ave.

LEON GÓRSKI

BIURO REALNOŚCIOWE
I GOSPODA

123 BELMONT AVE.

J. KONDRAD

Sprzedaje Domy, Farmy, Grosernie. Na Składzie Gramofony, Rekordy, Maszyny do Szycia. Wszelka Reperacja.

145 BELMONT AVE.

Telefon Terrace 0486

F. ŚWIĘCICKI HARMONISTA

Dostarcza muzykę na bale wesela i wszelkie okazje.

336 W. KINNEY STREET

WŁ. HUSAKOWSKI

SKŁAD WĘDLIN

— 1 —

WYRĄB MIĘSA

239 COURT STREET

tra: „Tyś jest opoka, a na tej opoce zbuduje kościół mój” Mat. 16., 18., że tą opoką nie jest wiara Piotra, ale każdorazowy biskup w Rzymie jako następca Piotra. Tłómaczenia tego oczywiście ani sobory, ani teologowie kościoła na Wschodzie nie przyjęły. Młody i w dogmaty nie tęgi Walentynian III, 445 roku zawyrokował, że biskup rzymski w kościele ma pierwszeństwo. Ale metropolitowie w północnych Wioszech i teologowie afrykańscy nie uznali urojonego zwierzchnictwa biskupa w Rzymie nad sobą. Patrjachowie Konstantynopolscy najmniej byli skłonni, aby biskupowi rzymskiemu przyznawać pierwszeństwo. Owszem, patrjacha Johannes Jejunator — 585-595 — sam siebie nazywał patrjarchą powszechnym na soborze w Konstantynopolu 587 roku. — Przeciwno temu zaprotestował Pelagiusz II. — 578-90 — zaś Grzegorz I. zwany Wielkim, a nawet i świętym, doktor kościoła — 590-604 — wystąpił przeciwko owemu patrjarszemu z następującym upomnieniem:

„Paweł i Piotr otrzymali pierwsze stanowisko w kościele; lecz nienależy przez to rozumieć, jakoby Piotr i Paweł głowami świętego kościoła katolickiego być mieli. — Bynajmniej — byli oni tylko członkami tegoż tak samo jak Andrzej i Jan, tylko przewodnikami oddzielnych gmin chrześcijańskich, albowiem wszyscy święci przed prawem, wedle prawa i po prawie stanowią ciało Chrystusowe i są członkami kościoła pod jedną głową Jezusa Chrystusa.

D. C. N.

P. KUDŁA

WIENCE I KWIATY

na wszelkie okazje. Ceny przystępne.

78 BELMONT AVENUE

Telefon Bigelow 1567

Dr. Victor Holtzman

CHIRURG-DENTYSTA

Dobra robota gwarantowana na 15 lat.

Ceny umiarkowane.

Mówimy po polsku i po rusku.

285 Springfield Avenue,

Cor. Sayre St.

Tel. Mulberry 4947

NEW JERSEY SALES STORE

JOE BALSAM, właśc.

Hurtowny i Detaliczny Skład
wszelkiej galanterji.

231 MARKET STREET

W. HAPANOWICZ

POLSKO-RUSKA AGENCJA

Sprzedaż biletów okrętowych na wszystkie linje; wysyłka pieniędzy w dolarach; oraz biuro realnościowe.

245 COURT STREET

STANISŁAW KLASŁO

Cukierki, cygara, papierosy i chłodne napoje.

Dostarczam muzyki na zabawy.

92 FERGUSON ST.

STONE SHOE STORE

Wielki Wybór Wszelkiego

O B U W I A

Ceny niskie. Grzeczna usługa.

Mówimy po polsku.

128 SO. ORANGE AVENUE

blisko Jones Street

J. GRYNTUS

Tytoń, papierosy, cygara, cukierki
i chodne napoje.

37 PRINCE STREET

MARCUS BUCHNER

WIELKI WYBÓR WSZELKICH FUTER

Grzeczna usługa. — Niskie ceny.

96 SPRINGFIELD AVENUE

12 SO. ORANGE AVENUE

B. B. PHOTO STUDIO

J. BARANOWSKI, Fotografista.

168 SPRINGFIELD AVENUE,

NEWARK, N. J.

Największy Wybór: Wszelkich
FARB; OLEI, LAKIERÓW I TARET
SOJENNYCH

A. S. HELDERMANN

222 PRINCE STREET

Tel. Waverly 7642

M. FEDER

Jubiler-Okulieta

Fotografy i rekordy we wszystkich
językach. Ceny umiarkowane.

118 FERRY STREET

J. KAMINSKI

SKŁAD WĘDLIN I WYRĄB MIĘSA

64 SO. ORANGE AVENUE

STANISŁAW KORDZ

Doctarozam muzykę na wszelkie za-
bawy po cenach możliwie niskich.

34 BEACON STREET

W. KUJTKOWSKI

Polska Grosernia i Delikatasy

31 HENRIETTA ST.

FR. JAWORSKI

Polska Grosernia i Wyrąb Mięsa

634 GROVE STREET

Irvington, N. J.

A. BURWAN i D. CIUCMAĆ

POLSKO-RUSKA GOSPODA

RÓG MONROE I DOWNING STS.

Telephone Terrace 1850

„WALTERS GARAGE”

Władysław Kasprzycki, właściciel
Opony na koła, rury powietrzne,
wszelkie przybory do automobilów. —
Wynajmuje automobile na wszelkie
okazje.

125 BELMONT AVENUE

K. DZIKOWSKI

Polska Gospoda

498 FERRY STREET, róg Chuck St.

S. MATUSZEWSKI

Polska Gospoda

50 RAMKIN STREET